

Dkt. James S. Spiegel, Maadili ya Kikristo, Kipindi cha 5, Maadili ya Kantian

© 2024 Jim Spiegel na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. James S. Spiegel katika mafundisho yake kuhusu Maadili ya Kikristo. Huu ni kipindi cha 5, Maadili ya Kantian.

Sawa, sasa tutazungumzia kuhusu maadili ya Kantian tunapoendelea na utafiti wetu wa nadharia kuu za maadili.

Kwa kweli Kant aliishi maisha yake yote katika jiji la Königsberg, Prussia, na yeye ni mmoja wa wanafalsafa wakubwa wa wakati wote. Wakati mwingine huulizwa ni kina nani wanafalsafa wakubwa zaidi katika historia, na watatu wakubwa, kwa kadiri ninavyojua, ni Kant, Plato, na Aristotle. Plato na Aristotle, bila shaka, ni watu mashuhuri wanaojitokeza katika historia ya falsafa ya Magharibi, hasa kupitia ushawishi wao wa Augustine na Aquinas, na walianzisha mijadala mingi sana katika falsafa ya Magharibi.

Ukifika Kant, utakuwa na miaka 2,000 ya historia ya kifalsafa iliyoingilia kati. Nani anaweza kufanya chochote cha asili kufikia wakati huo? Kant alifanya mawazo mengi ya asili katika maeneo mengi, hasa epistemolojia, maadili, urembo, na falsafa ya kisiasa. Alitupa wazo la Ligi ya Mataifa, kwa kweli, insha fupi aliyoiandika inayoitwa Amani ya Daima.

Kama hivyo ndivyo alivyowahi kufanya, bado angekumbukwa katika historia, lakini alifanya kazi muhimu katika maeneo mengine pia. Yeye ni mtu muhimu aliyewakilisha Enlightenment. Kwa kweli, aliandika insha fupi inayoitwa Enlightenment ni nini, ambayo ilikuwa na ushawishi mkubwa.

Mojawapo ya malengo yake ilikuwa kuweka maadili kwenye msingi imara wa kifalsafa, na alitaka kuonyesha kwamba huhitaji aina yoyote ya mamlaka ya kanisa au ufunuo maalum kutoka kwa Mungu ili kujua mema na kwamba majukumu yako ya msingi yanaweza kugunduliwa kimantiki. Hilo ni dai lenye utata, lakini hilo lilikuwa sehemu ya ajenda ya Kant kama mwanafalsafa mkuu wa Mwangaza. Hasa, alichokuwa akijaribu kufanya katika ulimwengu wa maadili haikuwa tu kuweka maadili kwenye msingi imara wa kimantiki bali pia kushinda matatizo ya nadharia za maadili zinazofuatana kama vile utilitarianism, ambayo hufafanua mema na mabaya, mema na mabaya, kila wakati kwa upande wa matokeo.

Kwa mtu anayetumia nia moja kwa moja, hakuna umakini wowote kwa nia. Yote ni kuhusu matokeo halisi ya matendo unayofanya, bila kujali nia yako au nia yako. Kant alidhani kwamba, kwa kweli, wangeibadilisha.

Kwa kweli, jambo muhimu zaidi ni sababu ya kutenda. Msingi wako wa kuchochea kitendo chako ni muhimu sana linapokuja suala la kuamua kama chaguo zako ni sahihi au si sahihi, nzuri au mbaya. Ili kufanya hivi, alitambua kwamba ni muhimu kupata kanuni kuu ya maadili inayoongoza kila kitu unachofikiria na kufanya na kuchagua kama wakala wa maadili.

Kant alidhani kwamba kanuni hiyo kuu ya maadili lazima iwe ya ulimwengu wote. Inahitaji kuwa hivyo kwamba inatumika kwa kila kiumbe mwenye akili, na lazima iwe muhimu kwa maana ya kimantiki. Lazima itufunge sisi, kila kiumbe mwenye akili, ili uwe mfikiri mwenye busara kuhusu masuala ya maadili, lazima utambue wajibu na majukumu ya msingi uliyonayo.

Ukiwa na busara kabisa, utaelewa hili. Alidhani kwamba chochote kile ambacho kanuni kuu ya maadili ni, inahitaji kuwa ya lazima kama sheria ya kutopingana na mantiki, ambapo kuwa na busara ni kutambua wajibu wako wa kimaadili kama vile unavyotambua wajibu wako wa kimantiki wa kufikiria kwa njia thabiti na kutopingana na nafsi yako. Anaanza kwa kuuliza swali, ni nini wema pekee usio na sifa ambao tunaweza kuujua kama wanadamu? Wema pekee usio na sifa, kitu ambacho ni kizuri bila ubaguzi, bila sifa yoyote, na kwamba, anasema, ni nia njema.

Nia njema. Nia njema ni ile inayotenda kwa hisia ya wajibu badala ya tamaa au mwelekeo wa asili tu. Unajua, tuna kila aina ya mielekeo na matamano tunayopitia katika siku fulani ambayo hatuyafanyii kazi.

Mengine tunayafanyia kazi, lakini pia kuna wajibu, hisia ya wajibu au wajibu, ambayo mara nyingi tunaihisi pia. Na kwamba tunapaswa kutenda kila wakati, bila kujali mielekeo na matamano yetu. Na hii ni kwa sababu majukumu yetu ya kimaadili ni sehemu ndogo ya majukumu yetu ya busara.

Tena, kuwa na busara pia ni kuwa na maadili ikiwa tunafanya mambo kwa ukali hapa. Kwa hivyo majukumu yetu, majukumu yetu ya kimaadili, yanaamriwa na akili yenyewe, kila sehemu kadri akili inavyoamriwa na majukumu yetu ya kimantiki, unaweza kusema. Kwa hivyo hii hapa mbinu ya msingi ya Kant.

Anaamini kwamba wanadamu wana akili timamu. Hiyo ndiyo maana ya kuwa binadamu ni kuwa mnyama mwenye akili timamu, kuwa aina ya mamalia anayefikiria, anayefikiri kimantiki, anayetafuta ushahidi wa mambo tunayoamini na anayelazimishwa na ushahidi. Sababu nzuri za kuishi jinsi tunavyopaswa kuishi.

Maadili ni sehemu ndogo ya mantiki. Tena, ikiwa wewe ni mtu mwenye busara kweli, basi utatambua majukumu yako ya kimaadili. Kant hufanya aina ya ulinganifu kati ya nyanja mbili za sababu, moja ambayo ni sababu ya kinadharia na nyingine ni sababu ya vitendo.

Kwa hivyo, mantiki ya kinadharia ni eneo au matumizi ya mantiki yanayolenga ukweli. Tunataka kujua ukweli ni upi. Sote tunatafuta ukweli.

Iwe tunajiita wanafalsafa au wasomi au la, kila mtu anapendezwa na ukweli. Hiyo ni kwa sababu tu ya asili yako kama kiumbe. Na ni nini ambacho ni mwongozo wako wa mwisho linapokuja suala la kutafuta ukweli? Ni sheria ya kutopingana.

Hiyo ndiyo sheria au kanuni ya mwisho ya mantiki inayosema, chochote unachofanya, usijipingi. Ukikumbana na utata, mtu akisema, ah, umejipinga, jambo moja ambalo hutafanya ni kusema, ndio, kwa hivyo nini? Mtu akikukumbana na utata, jambo la kwanza unalofanya ni, hapana, hapana, hapana, unakataa. Unasema, hii ndiyo sababu mimi sijipingi.

Unaweza kujitetea kwa tofauti, au unaweza kujitetea kwa kusema hukuelewa nilichosema. Acha nieleze. Lakini utajitetea dhidi ya shtaka hilo la kujipinga kwa sababu hiyo ndiyo dhambi kuu katika uwanja wa akili na mantiki.

Usijipingi. Kwa hivyo, sheria ya kutopingana ndiyo mwongozo wetu mkuu linapokuja suala la kutafuta ukweli. Usikubali na kukataa kitu kimoja.

Sasa, mantiki ya vitendo ni eneo la uchunguzi wa busara ambapo mantiki inatumika kwa mwenendo. Linapokuja suala la mantiki ya vitendo, tunajaribu kujua si kile kilicho kweli bali jinsi tunavyopaswa kuchagua, jinsi tunavyopaswa kujiendesha, na jinsi mapenzi yetu yanavyopaswa kufanya kazi. Nifanye nini? Sababu ya kinadharia inaniambia ninachopaswa kufikiria na kuamini.

Kivitendo, nina wasiwasi kuhusu kile ninachopaswa kuchagua na jinsi ninavyopaswa kutumia hiari yangu. Na hili pia, linaongozwa na kanuni ya mwisho inayolingana na sheria ya kutopingana. Na hilo ni sharti la mwisho.

Kanuni ya mantiki inayoongoza jinsi tunavyopaswa kuchagua na kujiendesha. Hii pia ni sheria ya mantiki isiyo na upendeleo. Hiki ndicho Kant anataka kugundua: agizo hili au agizo ambalo ni la ulimwengu wote, kanuni hii kuu ya maadili.

Kwa hivyo, hapa ni kujaza ulinganifu hapa katika uwanja wa sababu ya kinadharia. Tunatafuta ukweli. Sababu ya vitendo inahusu mwenendo.

Sababu ya kinadharia inaongozwa na sheria ya kutopingana. Sababu ya vitendo inaongozwa na shuruti hii ya mwisho, ambayo anaiita shuruti ya kategoria. Na sababu ya kinadharia hugundua sheria ya kutopingana kwa sababu pekee.

Sheria ya kutopingana, vivyo hivyo, ambayo inasimamia mantiki na mwenendo wa vitendo, hugunduliwa kwa sababu pekee pia, kulingana na Kant. Kwa hivyo, tunachohitaji, hasa tunachohitaji, ili kujua angalau majukumu yetu ya msingi katika maadili ni sababu. Na hilo ni wazo la Mwangaza.

Wafikiri wa Mwangaza walipuuza mamlaka ya kidini na mamlaka ya kanisa. Hatuhitaji mwongozo wowote wa kikanisa au wa kikanisa. Hatuhitaji ufunuo maalum.

Akili pekee inatosha kwetu kuweza kugundua ukweli wote tunaohitaji, kupata maarifa yote tunayohitaji, na kujiendesha kwa uwajibikaji, kulingana na mtazamo wa ulimwengu wa Mwangaza. Tena, Kant alikuwa mfikiri mkuu na nabii wa Mwangaza. Sawa, kwa hivyo hebu tuzungumzie sharti la kategoria.

Sharti la kategoria ni lipi? Kama ilivyotokea, kuna njia nyingi ambazo hii inaweza kuelezwa na kuelezwa—pembe kadhaa tofauti za mbinu. Tutazungumzia kuhusu tutazungumzia baadhi ya hizi.

Mojawapo ya matoleo haya ya shurutisho la kategoria linahusiana na kile tunachoweza kukiunganisha, kile tunachoweza kufanya kwa ujumla. Kwa sababu shurutisho la kategoria ni kama sheria ya kutopingana, inaamuru usijipinga mwenyewe katika wosia wako. Kama vile sheria ya kutopingana inavyosema, hupaswi kamwe kufikiria au kuamini kitu kinachopingana na kitu kingine unachofikiria au kuamini.

Sharti la kategoria linasema kamwe usifanye kitu kinachopingana na mapenzi yako mwenyewe. Sawa, kwa hivyo epuka utata. Kama inavyotumika katika sababu ya kinadharia kwa kile unachoamini, sharti la kategoria linasema kamwe usiwe na utata ndani ya mapenzi yako.

Kwa hivyo toleo hili la kwanza la sharti la kategoria linasema kutenda tu kwa kanuni hiyo ambapo unaweza wakati huo huo kutaka iwe sheria ya ulimwengu wote. Kant anaelezea nadharia yake kwa mifano kadhaa tofauti. Na mmoja wao ni ule wa ahadi ya uongo.

Ikiwa unafikiria kutoa ahadi ambayo unajua huwezi kuitimiza ili kuepuka tatizo fulani, je, unapaswa kuitimiza? Ikiwa unafikiri hutakuwa na pesa za kutosha kulipia ada ya chuo kikuu muhula huu, una rafiki mzuri ambaye ana pesa za kutosha, au anaweza kukukopa, tuseme, dola elfu chache. Je, unapaswa kuwaomba pesa hizo? Niko peke yangu. Sema, nitakulipa mwishoni mwa muhula, nikijua kwamba huwezi kufanya hivyo. Hutakuwa na rasilimali za kuwalipa mwishoni mwa muhula.

Unapaswa kufanya hivyo? Kant angesema nini? Sharti la kwanza la kategoria linasema kila wakati utende kulingana na kanuni hiyo ambapo unaweza kuifanya iwe sheria ya ulimwengu wote. Naam, unaweza kuiruhusu iwe sheria ya ulimwengu wote kwamba kila mtu anatoa ahadi za uongo? Ungependa? Ungependa? Je, ungependa watu wakutolee ahadi za uongo mara kwa mara au kila siku? Hapana, hatutaki watu watutolee ahadi za uongo. Kwa hivyo, siwezi kwa uthabiti, kwa heshima ya sheria ya maadili, sharti la kategoria, ambalo linahitaji uthabiti katika utashi wangu, siwezi kufanya hivyo.

Siwezi kutaka kitu ambacho sitaki kifanyike, unajua, kwa wote. Kwa hivyo, kwa kuwa siwezi kutaka hilo liwe sheria ya wote, basi sipaswi kulifanya. Na anatumia mifano mingine pia.

Je, niepuke maendeleo ya kipaji fulani nilichonacho ambacho ni maalum sana na kinaweza kuwa msaada kwa wanadamu? Je, nitoe kwa hisani au niwasaidie watu wengine wote wanaohitaji? Je, nijiue ikiwa niko katika hali ya kukata tamaa hasa? Na Kant anatumia sharti la kategoria katika visa hivyo vyote, akigundua kwamba unapaswa kukuza vipaji vyako muhimu. Haupaswi kuwa mtawa. Unapaswa kuwa mkarimu na msaidizi kwa wengine wanaohitaji.

Haupaswi kujitenga na wanadamu wengine. Na kamwe hupaswi kujiua. Hilo ni kosa kila wakati.

Katika kila kisa, ungekuwa unakiuka toleo hili la kwanza la sharti la kategoria ikiwa ungefanya lolote kati ya mambo hayo. Kuna njia nyingine ya kufafanua sharti hili la kategoria.

Na hiyo ni kuuliza maswali kuhusu maana ya kuwa kiumbe mwenye akili. Anasema kwamba kila kiumbe mwenye akili kipo kama lengo ndani yake mwenyewe, chenye thamani kwa ajili yake mwenyewe, si tu kama njia ya kutumiwa na watu wengine.

Maana ya kuwa mwakilishi mwenye busara ni kwamba unastahili heshima kwa jinsi ulivyo. Haupaswi kutumiwa kama njia tu. Na ndivyo ilivyo kwa mawakala wote wenye busara.

Sio njia tu; ni malengo yenyewe. Hilo ndilo lililomsukuma Kant kugundua toleo la pili la sharti la kategoria. Ambalo linasema, tenda ili utende ubinadamu, iwe katika nafsi yako mwenyewe au katika nafsi ya mwingine, daima kama lengo na kamwe si kama njia pekee.

Njia nyingine ya kuweka hili ni kusema hatupaswi kutumia watu tu. Je, umewahi kuwa na mtu aliyekuambia kwamba unanitumia mimi tu? Ikiwa mtu alikuambia hivyo, ungesema, hapana, mimi sijui. Ungekataa hilo.

Tena, mtu yeyote mwenye aina yoyote ya akili ya kawaida anatambua kuwa hupaswi kuwatumia watu tu. Na ukishutumiwa kwa hilo, unahitaji kutubu na kuomba msamaha au kuonyesha jinsi, kwa kweli, hukuwa na hatia ya kumtumia mtu tu. Kamwe usiwatendee watu kama njia tu.

Huo ni ukiukwaji wa hadhi yao kama mtu. Na hauheshimu uhuru wao ipasavyo. Kwa hivyo, toleo la kwanza la sharti la kategoria linahusiana na ujumuishaji wa jumla.

Je, unaweza kuigawa kanuni au sheria fulani kuwa ya ulimwengu wote? Toleo la pili linahusu heshima kwa watu na uhuru wa kibinafsi. Lakini Kant anaamini, Wakanti wote wanaamini, kwamba matoleo mbalimbali ya sharti la kategoria, na kuna mengine mawili ambayo hatutazungumzia, lakini kwamba matoleo yote manne ya sharti la kategoria ambayo Kant anajadili yanaongoza kwenye hitimisho lile lile kuhusu masuala ya kimaadili ya vitendo. Tulizungumzia moja ya mifano yake minne, ile ya ahadi ya uongo.

Hilo linafanyaje kazi, au tunapaswa kuchambua je hilo chini ya toleo la pili la sharti la kategoria? Nikikuahidi uongo ili nipate dola elfu chache kutoka kwako, ili niweze kwenda shuleni muhula huu, kisha nikuambie kwamba nitakulipa mwishoni mwa muhula ingawa najua siwezi kufanya hivyo, huo ni mfano halisi wa kukutumia kama njia, njia tu kwa lengo langu. Kwa hivyo, toleo la pili la sharti la kategoria lingekuwa na msisitizo kama lile la kwanza katika kutangaza kwamba hupaswi kutoa ahadi hiyo ya uongo. Na ndivyo ilivyo, kwa swali lolote kuhusu mwenendo au maadili, chochote ambacho toleo moja la sharti la kategoria linalaani, mengine yote yatatilia mkazo.

Na kile ambacho mtu anaruhusu, wengine wote watafanya hivyo. Kwa hivyo hiyo ndiyo sharti la kategoria katika miundo miwili tofauti, na ni jambo la busara sana, chochote unachofikiria kuhusu Kant na nadharia yake ya maadili, kuja na nadharia ambayo angalau inafanya kazi nzuri katika kuweka maadili kwenye msingi wa busara tu. Hilo linavutia.

Swali ni, je, anafanikiwa? Je, hii inatosha kweli kuongoza maisha yetu yote ya kimaadili? Miongoni mwa nguvu za nadharia ya Kant, hakika inaweka msisitizo mkubwa juu ya wajibu na wajibu. Ni nadharia ya deontolojia sana. Tumemtazama Mill katika nadharia yake ya matumizi, Bentham, Mill.

Nadharia yao ni ya matokeo. Kant ni kinyume cha hilo. Anasema kwamba matokeo yoyote yatakayotokea, kuna mema na mabaya, na tunaweza kujua matokeo bila kujali.

Kwa hivyo, ni nadharia ya kideontolojia sana. Na ni nzuri, sivyo? Kwa kadiri inavyoweka msisitizo wa kutosha juu ya wajibu. Nadharia yoyote ya maadili,

tungesema, kutoka kwa mtazamo wa Kikristo, nadhani sote tunaweza kukubaliana, inahitaji kuelewa vya kutosha dhana zetu za wajibu na wajibu.

Nadharia yake pia ni ya ulimwengu wote katika uadilifu wake. Hilo ni zuri, sivyo? Ikiwa ni suala la akili ya kawaida ya kimaadili kwamba kuna baadhi ya majukumu ya ulimwengu wote, na kuna ukweli na maadili halisi, ukweli kwamba nadharia kama Kant inathibitisha hilo ni alama inayoipendelea. Na mwishowe, inatoa maelezo ya kutosha au angalau mazuri ya haki.

Na kumpa kila mtu haki yake . Tunaweza kuzungumzia njia mbalimbali ambazo ndivyo ilivyo, lakini hiyo ndiyo aina ya jumla ya hukumu kuhusu nadharia ya Kant. Na ukweli kwamba ni ya kideontolojia katika mwelekeo wake, unajua, unachangia hilo, kwamba anaweza kuelewa haki kwa njia ambayo watumiaji hawawezi.

Kwa sababu wao, unajua, wana msimamo mkali katika mawazo yao. Lakini kuna matatizo na nadharia ya Kant. Kwa hivyo, hebu tuangalie baadhi ya haya.

Pingamizi moja kubwa kwa maadili ya Kantian ni kwamba inasisitiza sana wajibu. Wazo ni kwamba ili kitendo chochote, chaguo lolote tunalofanya, kiwe sahihi kimaadili au cha heshima, kinahitaji kugemea katika hisia ya wajibu. Je, hilo si jambo lenye nguvu kidogo? Kwa kweli, ni jambo lenye nguvu sana.

Inadai sana. Kwa hivyo, acha nieleze hili. Tuseme una rafiki ambaye amejeruhiwa katika ajali ya gari.

Na unaamua kumtembelea mtu huyu hospitalini. Na wewe ni Kantian mzuri. Na unazingatia ratiba yako.

Una wiki yenye shughuli nyingi. Kwa kweli, huna muda mwingi wa kwenda kumtembelea rafiki yako. Lakini kwa sababu ya wajibu, kwa kuwa wao ni rafiki yako, unasema, niende kuwatembelea.

Na kwa hivyo unaenda, unawatembelea. Na unafika katika chumba chao cha hospitali. Hujambo, Bill.

Nimesikia umepata ajali hii. Nilidhani ningekuja tu kukutembelea na kuona unaendeleaje. Na rafiki yako Bill anasema, wow, asante.

Huyo ni mkarimu sana kiasi kwamba ungenifikiria na kutenga muda kutoka kwenye ratiba yako kufanya hivi. Hilo ni jambo zuri sana. Ninashukuru.

Na kisha, kama Kantian mzuri, unasema, kweli, sikutaka. Sikuwa na mwelekeo huu. Lakini nilihisi ilikuwa jambo sahihi kufanya.

Kwa kweli niliendesha sharti la kategoria akilini mwangu na kuamua, ndio, naweza kuliunganisha hili na watu wote. Na sitaki kukutendea kama njia tu. Kwa hivyo mimi hapa, na kila kitu kiko sawa.

Wakati huo, Bill anasema, nini? Hukutaka kuja kunitembelea? Kwa kweli, hapana, lakini nilihisi ilikuwa jambo sahihi kufanya. Rafiki yako labda atasema, unajua, asante, lakini hapana asante. Nilidhani umekuja hapa kwa sababu ya kunijali kwa dhati, jambo ambalo tunalithamini zaidi, sivyo? Hatutaki watu wafanye tu kwa sababu ya wajibu.

Kama wajibu ulivyo muhimu, sivyo? Bila shaka, ni jambo muhimu, pamoja na wajibu, wajibu, na kadhalika. Lakini tunapendelea watu watende kwa hisia ya hamu na mwelekeo wa dhati. Na hisia ya upendo kwetu ili kuwahamasisha kutufanyia mambo kama hayo.

Kututembelea tunapokuwa hospitalini, kutufikia wakati mwingine wa mahitaji, au kutumia muda tu nasi, kwa hivyo, kiwango hiki cha msisitizo unachopata katika nadharia ya maadili ya Kant ni kwamba ingawa wajibu ni muhimu katika maisha ya maadili, sio hadithi nzima. Inaonekana Kant anachukulia wajibu na wajibu kana kwamba ndio hadithi nzima ya maadili.

Na hilo, kulingana na wakosoaji wengi wa nadharia ya Kant, ni udhaifu halisi. Kisha, kuna tatizo hili zaidi la migongano ya wajibu tinalokumbana nalo tunapotumia sharti la kategoria. Kwa hivyo hapa kuna mfano halisi wa kile unachofanya kama mtu anayewahifadhi Wayahudi wakati wa Vita vya Pili vya Dunia, na Gestapo wanakujia.

Je, unawahifadhi Wayahudi? Unafanya nini? Je, unawaambia ukweli, au unadanganya? Je, unadanganya ili kuokoa maisha ya Wayahudi wasio na hatia walio kwenye pishi lako? Au unawaambia Gestapo ukweli, na kisha watu wote wasio na hatia wanakufa? Kusema ukweli ni thamani muhimu. Na hivyo ndivyo kuokoa maisha yasiyo na hatia. Kwa kweli, kama Kant anavyoshughulikia hili, anaishia kuunga mkono kusema ukweli katika kila kisa.

Hakubaliani na hilo, ambalo ni tatizo lenyewe kuhusu nadharia ya Kant, au angalau njia yake ya kulitatua. Wengi wetu tungenesema, ndio, uongo tu. Okoa maisha ya wasio na hatia na, unajua, unawapotosha Gestapo, na unawaondolea damu mikononi mwao, na unawaokoa maisha haya.

Huo haukuwa mtazamo wa Kant. Lakini huo ni aina ya tatizo la kawaida, tatizo la kimaadili. Lakini kuna visa vingine vingi katika maadili ambapo una maadili mawili muhimu.

Hazipatani. Na tunafanya nini katika hali hiyo? Wakati sharti la kategoria linapoonekana kuelekeza pande mbili tofauti kwa wakati mmoja, hilo ni tatizo. Watetezi wa nadharia ya Kant wangesema, hilo ni tatizo kwa nadharia yoyote.

Lakini je, ni kweli? Na nadharia ya matumizi ya kawaida inaonekana kama, katika visa kama hivi, linapokuja suala la kuwajibu Wanazi, unaweza kuhesabu waziwazi kile kitakacholeta maumivu zaidi au raha zaidi kati ya chaguzi mbalimbali. Inaonekana wazi kabisa kwamba ukiwadanganya Wanazi, hiyo itasababisha matokeo ambayo yanahusisha raha zaidi na maumivu machache kuliko ukiwaeleza ukweli. Kwa hivyo, matumizi ya kawaida hayana shida hapo.

Lakini, Kantian anafanya hivyo. Kant anathibitisha kwa uthabiti kwamba tunapaswa kusema ukweli kila wakati kwa vyovyote vile, lakini hilo halitatui tatizo kwa sababu haijulikani wazi kuhusu sharti la kimakundi kama hilo ni chaguo sahihi la kufanya kwani pia tuna wajibu wa kulinda maisha, na pia wajibu wa kusema ukweli. Kwa hivyo nadhani hili ni tatizo halisi na nadharia ya Kant.

Kwa hivyo hata kama inawakilisha maendeleo fulani, maboresho kwenye nadharia ya matokeo, una madeni hapa ambayo ni muhimu sana. Hatimaye, kuna ukosoaji huu unaohusiana na utata wa kanuni tunayojaribu na kanuni ya lazima ya kategoria. Unakumbuka kanuni ya lazima ya kategoria? Tukienda na toleo la kwanza la universalizability, inasema tu tenda kulingana na kanuni hiyo au kanuni ya msingi ya kutenda, ambayo wakati huo huo unaweza kuwa sheria ya ulimwengu wote.

Ndiyo maana sipaswi kutoa ahadi ya uongo. Ndiyo maana sipaswi kuiba kitabu chako. Ndiyo maana sipaswi kudanganya kodi zangu.

Siwezi kutaka kanuni hizo ziwe sheria za ulimwengu wote. Lakini kumbuka kwamba tunaweza, mtu anaweza kutafsiri kanuni maalum ya kusema, kuiba kitabu cha jirani yangu wakati sina njia nyingine ya kulipia kitabu hicho na jirani ninayemwibia ana rasilimali za kutosha hawatakikosa sana. Inaonekana kama tunaweza kutafsiri hiyo kuwa sheria za ulimwengu wote.

Kisha, nisingelazimika kuwa na wasiwasi kuhusu mtu yeyote kuniibia katika hali kama hiyo kwa sababu sina aina hiyo ya rasilimali. Na itakuwa nadra kwa vyovyote vile. Itakuwa nadra sana kuliko watu kuiba vitabu wakati wowote wanapohisi hivyo.

Kwa hivyo, tumeweka wazi kanuni hiyo. Tumeiweka wazi sana. Itakuwa tu katika hali maalum sana kwamba mtu yeyote ataiba kitabu, na sitalazimika kuwa na wasiwasi sana kuhusu hilo katika hali hiyo kwa sababu mimi, tuseme, ni tajiri sana.

Kwa hivyo, ningeweza kuieneza kanuni hiyo kwa wote. Ningeweza kueneza kanuni zingine kwa wote mradi tu nijenge ndani yake sifa fulani zinazozifanya, kama si za kipekee, angalau unajua, ziwe katika hali nadra ambapo itakuwa sahihi kutenda

ipasavyo. Kwa hivyo, kuna matatizo kadhaa na nadharia ya Kant ambayo yanaonyesha mapungufu makubwa na kuonyesha, kama tulivyoona katika nadharia ya matumizi na mkataba wa kijamii, kwamba kwa ufahamu na faida zote za nadharia hii, haitoshi.

Kitu kingine kinahitajika ili kuongezea nadharia. Kuna mambo mengine machache ambayo ni muhimu katika kuongezea nadharia ili kufikia nadharia ya maadili inayofikiriwa kuwa ya kuridhisha kwa mambo yote. Kwa hivyo huyo ndiye Kant.

Huyu ni Dkt. James S. Spiegel katika mafundisho yake kuhusu Maadili ya Kikristo. Huu ni kipindi cha 5, Maadili ya Kantian.